

2013/041
2013/042
2013/043

CDHO

ONTVANGEN 06 MAART 2014

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

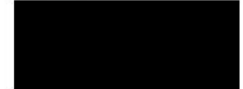
>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Fontys Hogescholen
College van Bestuur
t.a.v. mevrouw drs. E.C. Meijer
Postbus 347
5600 AH EINDHOVEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
IPC 2250

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

05 MAART 2014

Datum

Betreft Aanvraag doelmatigheidstoets masteropleidingen Sittard

Onze referentie
602880

Uw brief van
17 december 2013

Uw referentie
JZ/2013/1624/mh

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geachte mevrouw Meijer,

Met uw brief van 17 december 2013, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 20 december 2013, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleidingen Leraar Engels, Leraar Nederlands en Leraar Wiskunde tevens in de gemeente Sittard te verzorgen.

Advies CDHO

Bij brief van 24 februari 2014, kenmerken 2013/041, 2013/042 en 2013/043, heeft de CDHO mij positief geadviseerd over genoemd voornemen.

Besluit

Gelet op het advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2012, heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleidingen Leraar Engels, Leraar Nederlands en Leraar Wiskunde tevens in de gemeente Sittard te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 7.17 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012 (hierna: beleidsregel) leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b in artikel 15, lid 1 van de beleidsregel en aan de eis in artikel 15, lid 4 juncto 11 van de beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 7.17, vijfde lid van de WHW vervalt dit besluit indien de nieuwe vestigingsplaats Sittard niet binnen zes maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Van dit besluit is een afschrift gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen), de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

Onze referentie

602880

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte mevrouw Bussemaker,

Advies

Op 20 december 2013 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Fontys Hogescholen om de hbo master Master leraar Engels, leraar Wiskunde en leraar Nederlands tevens als bekostigde opleiding te verzorgen te Sittard. De aanvraag was op 17 januari 2014 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum

24 februari 2014

onderwerp

nevenvestiging

hbo master

Master leraar Engels,

Nederlands en Wiskunde

Fontys Hogescholen

Sittard

ons kenmerk

2013/041

2013/042

2013/043

bijlage

beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Fontys Hogescholen om de Masteropleidingen leraar Engels, Wiskunde en Nederlands tevens als bekostigde opleiding te Sittard te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u aan in de bijlage bij dit advies.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager verzorgt in Sittard de bacheloropleidingen leraar Engels, Nederlands en Wiskunde en in aanvulling hierop wil zij in Sittard de masteropleidingen leraar Engels, Nederlands en Wiskunde gaan aanbieden. In Tilburg biedt aanvrager zowel de bachelor- als de mastervarianten van deze opleidingen aan. In Limburg worden geen masteropleidingen in deze vakken verzorgd. Aanvrager is voornemens deze lacune te vullen.

Aanvrager betoogt dat de opleiding aansluit op de zwaartepunten die zijn vastgelegd in de prestatieafspraken met de Minister. Aanvrager doet een beroep op criteria a en b in art. 15 van de Beleidsregel.

Motivering

Naar mening van de commissie sluit de aanvraag niet aan op de zwaartepunten als vastgelegd in de prestatieafspraken met de Minister. De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criteria a en b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel en aan de eis in art. 15 lid 4 juncto 11 van de Beleidsregel.

Beoordeling art. 13 Beleidsregel

In de prestatieafspraken met de Minister heeft aanvrager vier speerpunten beschreven: Techniek, Zorg en Technologie, Creatieve Industrie en Logistiek. Daar vallen deze lerarenopleidingen niet onder. Verder blijkt uit het advies van de reviewcommissie dat Fontys zich richt op zwaartepuntvorming door de verbinding

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 2 van 6 te zoeken met het werkveld, met name in het kader van Brainport, Greenport en Midpoint. De lerarenopleidingen sluiten hier evenmin op aan.

De commissie concludeert dat de voorgenomen opleidingen niet aansluiten op de zwaartepunten als vastgelegd in de prestatieafspraken met de Minister. Dit heeft als gevolg dat de aanvraag ook moet voldoen aan het criterium in art. 16 in samenhang met art. 13 lid 1 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a art. 15 lid 1 Beleidsregel

Aanvrager beargumenteert dat er zowel een arbeidsmarktbehoefte als een maatschappelijke behoefte bestaat aan deze masteropleidingen.

De arbeidsmarktbehoefte beschrijft aanvrager aan de hand van een aantal gedegen onderzoeken waarin gedetailleerd de vervangings- en uitbreidingsvraag naar eerstegraads leraren in kaart is gebracht. Hieruit blijkt dat er de komende 5 jaar een significante vraag naar eerstegraads docenten zal ontstaan doordat veel oudere docenten met pensioen gaan. Dit geldt in het bijzonder voor de vakken Engels, Nederlands en Wiskunde. Het aantal leerlingen daalt weliswaar, vooral in Limburg, maar uit een onderzoek blijkt dat deze daling in leerlingenaantallen minder sterk is dan de daling in het aantal eerstegraads docenten, o.a. omdat meer kinderen naar het havo en vwo gaan in plaats van naar het vmbo. Aanvrager merkt op dat het van belang is dat eerstegraads leraren in Limburg zelf worden opgeleid, omdat de ervaring leert dat Limburgse docenten die elders gaan studeren niet meer terugkeren.

De maatschappelijke behoefte aan deze masteropleidingen toont aanvrager aan middels adhesiebetuigingen van alle scholen voor voortgezet onderwijs in Limburg en door te verwijzen naar een rapport van de Onderwijsraad, *Naar hogere leerprestaties in het voortgezet onderwijs*, dat gebaseerd is op het *Actieplan beter presteren voor het voortgezet onderwijs* van het departement van OCW. Hieruit blijkt dat het niveau van het voortgezet onderwijs sterk gestimuleerd kan worden door meer docenten op eerstegraads (master) niveau op te leiden. Ook uit de nota *'Leraar 2020 – een krachtig beroep'* van het departement van OCW blijkt dat het kabinet wil inzetten op versterking van de kwaliteit van het onderwijs, o.a. door meer docenten op te leiden op masterniveau.

Aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte bestaat aan deze masteropleidingen leraar Engels, Nederlands en Wiskunde. De commissie concludeert dat de aanvraag voldoet aan criterium a in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

pagina 3 van 6 *Beoordeling criterium b art. 15 lid 1 Beleidsregel*

Aanvrager betoogt dat er voldoende ruimte in het landelijk aanbod is voor een nevenvestiging van de opleidingen leraar Engels, Nederlands en Wiskunde in Sittard. De totale instroom in de masteropleidingen leraar Engels, Nederlands en Wiskunde van alle hogescholen laat een voorzichtige groei zien over de afgelopen 7 jaar.

		06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
M Leraar Engels	Fontys	18	54	62	78	80	85	66
M Leraar Engels	HU	0	0	0	0	0	76	66
M Leraar Engels	HvA	0	28	30	42	43	40	43
M Leraar Engels	HAN	0	0	0	9	18	27	39
M Leraar Engels	NHL	19	24	34	46	51	36	29
totaal		37	106	126	175	192	264	243
M Leraar Wiskunde	Fontys	17	63	86	112	97	88	81
M Leraar Wiskunde	HU	0	0	0	0	0	95	94
M Leraar Wiskunde	HvA	0	41	51	68	58	56	57
M Leraar Wiskunde	HAN	0	0	0	16	21	25	22
M Leraar Wiskunde	NHL	43	43	51	53	51	51	42
totaal		60	147	188	249	227	315	296
M Leraar Nederlands	Fontys	5	37	57	80	107	110	96
M Leraar Nederlands	HU	0	0	0	0	0	96	83
M Leraar Nederlands	HvA	0	19	36	43	45	41	38
M Leraar Nederlands	HAN	0	0	0	24	39	42	35
M Leraar Nederlands	NHL	0	28	49	51	58	45	31
totaal		5	84	142	198	249	334	283

Fontys verwacht op dit moment dat 1 op 4 a 5 afgestudeerden van de bacheloropleidingen zal doorstromen naar de masteropleidingen. Men verwacht dat dit percentage nog wat zal groeien vanwege twee ontwikkelingen: (1) steeds meer VWO'ers zullen mogelijk kiezen voor hbo lerarenopleidingen dankzij de verkorte hbo trajecten voor deze doelgroep en (2) het is vanwege de kortere

pagina 4 van 6 reisafstand (Sittard in plaats van Tilburg of Arnhem) voor afgestudeerde bachelors die al een baan hebben in de regio veel aantrekkelijker om aan een vervolgopleiding te beginnen. Dit betekent concreet dat Fontys, naar eigen zeggen voorzichtig, rekent met een instroomschatting van circa 18 studenten voor de opleiding Engels, 13 voor de opleiding Nederlands en 11 voor de opleiding Wiskunde. In een meer optimistische schatting komt aanvrager uit op een klassengrootte van circa 20 studenten. De commissie acht deze prognose realistisch.

Bij de argumentatie over de arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte heeft aanvrager uitgebreid weergegeven welke werkveldpartijen betrokken zijn bij de vormgeving van de opleiding. Het beroepsperspectief voor afgestudeerden van deze opleidingen is duidelijk weergegeven.

Er is een zienswijze ingediend door de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN). Zij maakt bezwaar tegen het voornemen. De HAN stelt dat het aantal studenten dat geschikt is voor een eerstegraads docentenopleiding beperkt is en dat bovendien 10% van haar eigen instroom afkomstig is uit Limburg. Zij vreest dat het toelaten van een nevenvestiging in Sittard de spoeling te dun maakt.

De commissie heeft begrip voor het bezwaar van de HAN. Echter, gezien het feit dat de landelijke arbeidsmarkt, en in het bijzonder de arbeidsmarkt in Limburg, de komende jaren te kampen heeft met een tekort aan eerstegraads docenten, het feit dat de landelijke instroom een lichte groei vertoont en het feit dat hbo studenten in het algemeen (laat staan afgestudeerde hbo bachelors met een baan) niet ver willen/kunnen reizen om een vervolgopleiding te volgen concludeert de commissie dat er ruimte is in het landelijk aanbod voor deze nevenvestiging in Sittard.

Beoordeling art. 15 lid 4 jo. 11 Beleidsregel

De door de rijksoverheid vastgestelde prioritaire gebieden zijn de economische topsectoren, zorg en onderwijs. De voorgenomen hbo masteropleidingen leraar Engels, Nederlands en Wiskunde sluiten aan op het prioritaire gebied onderwijs. De aanvraag voldoet aan de eis in art. 11 van de Beleidsregel.

Beoordeling art 16 jo. art. 13 lid 1 Beleidsregel

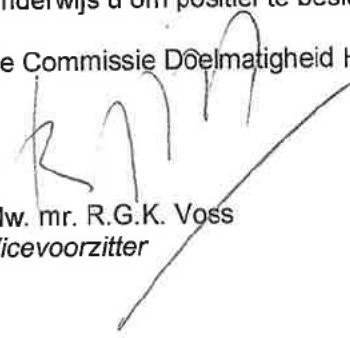
Aangezien de voorgenomen opleidingen niet aansluiten op de zwaartepunten in de prestatieafspraken met de Minister dient de aanvraag in aanvulling op de criteria in art. 15 te voldoen aan het vereiste in art. 13 lid 1.

Aanvrager heeft aangetoond dat werkgevers op landelijk en brancheniveau behoefte hebben aan afgestudeerden van deze opleiding. Fontys biedt in Sittard al de bijbehorende bacheloropleidingen aan en is daarmee de meest geschikte instelling om op deze locatie deze opleidingen te verzorgen.

De aanvraag voldoet aan het criterium in art. 16 jo. art. 13 lid 1 van de Beleidsregel.

pagina 5 van 6 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Mw. mr. R.G.K. Voss
Vicevoorzitter

pagina 6 van 6 **Bijlage: beoordelingskader macrodoelmatigheid nevenvestiging**

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de in artikel 15 van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012 genoemde criteria worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid. De nieuwe vestigingsplaats van een opleiding kan volgens dit artikel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan criteria a en b in art. 15 van de Beleidsregel. Indien de opleiding niet past in het profiel van de instelling moet de opleiding tevens voldoen aan de aanvullende criteria in artikel 13 van de Beleidsregel.

Volgens criterium a in artikel 15 van de Beleidsregel heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b in artikel 15 van de Beleidsregel dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding.

Indien de voorgenomen opleiding niet past in het profiel van de instelling dient het instellingsbestuur bovendien aan te tonen dat is voldaan aan de criteria in artikel 13 lid 1 sub a en b. De instelling dient volgens deze criteria aan te tonen dat werkgevers op landelijk of brancheniveau behoefte hebben aan deze opleiding en dat er geen andere instelling met een meer passend profiel in staat is om deze opleiding te verzorgen.